

לחטאת, עגל וכבש לעולה, ושור ואיל לשלמים (ראה ויקרא ט, ב-ד). ביום כיפור מביא הכהן גדול משלו פר לחטאת ואיל לעולה (ראה שם טז, ג), והציבור מביאים קרבן מוסף, פר ואיל לעולה (ראה במדבר טז, ח-ט). בעצרת [-שבועות] מקריבים שני אילים עם שתי הלחם, מלבד קרבן המוסף (ראה ויקרא כג, יח). מלבד קרבנות אלו הוקרבו בימים אלו קרבנות נוספים, וכאן נתבאר רק הקרבנות שקשורים לסוגיה זו].

דִּינִין פֶּר אֶהָד וְאֵיל אֶהָד מִפֶּר אֶהָד וְאֵיל אֶהָד - ביום הכיפורים מקריבים למוסף פר ואיל, כמו ביום השמיני למילואים שאהרן הקריב פר ואיל (רש"י), ואף שביום השמיני למילואים הביאו הציבור גם שור ואיל לשלמים, ונמצא שהקריבו שני פרים ושני אילים [ראה הקדמה], מכל מקום פר לחטאת ואיל לעולה הוא זוג בפני עצמו, ושור ואיל לשלמים הוא זוג בפני עצמו, וביום הכיפורים הקריבו פר ואיל כמו אחד הזוגות שהקריבו במילואים (תוס' רבינו פרץ; ריטב"א, וראה תוס' רא"ש). ואף שבמילואים נאמר בתורה 'עגל' שהוא בן שנה וביום הכיפורים נאמר 'פר' שהוא בן שלש [כמבואר בר"ה (י א)], הגמ' כאן סוברת כרבי יוסי (פרה א, ב) שגם פר וגם עגל הם בני שנתיים (ריטב"א, וראה שם עוד).

אֵילָא לְמֵאָן דְּאָמַר שְׁנֵי אֵילִים יִנְיְהוּ וְכוּ', ומחלוקתם היא האם במוסף של יום הכיפורים מקריבים איל אחד או שני אילים, אך לכולי עלמא הכהן גדול מביא משלו רק איל אחד. ומכאן מוכח שהגמ' כאן משווה בין המילואים לבין קרבן המוסף של יום הכיפורים, ולא לפר ואיל שמביא הכהן גדול משל עצמו ביום הכיפורים, שהרי בו לא נחלקו (ריטב"א בדעת רש"י, ראה שם שיש חולקים על כך, ומהו ביאור הסוגיא לשיטתם).

אֵיל אֶהָד הוּא הָאָמֹר כְּאֵן הוּא הָאָמֹר בְּחֻמְשׁ הַפְּקוּדִים, ומכיון שאיל זה נכתב גם עם שאר הקרבנות של חובת היום וגם עם המוספים, משמע שנאמרו בו שני דיני הקרבה - מדין קרבן מוסף, ומדין חובת היום [כמו כל הקרבנות המיוחדים שמקריבים ביום הכיפורים] (ח' מין ר"ז הלוי עבודת יום הכיפורים א, א, וראה שם נפק"מ בין הדינים).

הָתָם חַד לְחֻבַּת הַיּוֹם וְחַד לְמוֹסְפִין, ו'מוסף' הוא רק קרבן שנאמר בו 'מלבד עולת הבוקר', שמשמע שהוא תוספת לקרבנות שקרבים בכל יום (רש"י). ויש שפירש, שאיל שקרב למוסף הוא דורון לאחר הקרבת שעיר המוסף שהוא חטאת, אולם האיל של חובת היום לכפרה הוא בא ולא לדורון (תוס' ישנים, בשם רבינו הזקן).

דִּינִין פֶּר וְאֵיל שְׁלוֹ מִפֶּר וְאֵיל שְׁלוֹ לְאִפּוּקֵי עֶצְרַת וְכוּ', ואף שהגמ' לעיל מדמה את קרבן המוסף שקרב משל ציבור לקרבנות המילואים שקרב משל אהרן [כמבואר בביאורנו לעיל (ד"ה דיין וד"ה אלא)], כאן חוזרת בה הגמ' וסוברת שיש לדמות אליהם את הפר והאיל שמקריב הכהן הגדול משל עצמו ביום הכיפורים (תוס' רא"ש בדעת רש"י, וראה עור בריטב"א).

פִּזְרִי קֶשֶׁב, והוא סימן לששה דברים ששמיני עצרת נדון בפני עצמו, ואחד מהם הוא 'רגל לעצמו', שאין שם חג הסוכות עליו (רש"י), ולכן בברכת המזון ובתפילה מזכירים את שמיני עצרת ולא את סוכות (תוס' ר"ה ד, ב ד"ה פז"ר, בדעת רש"י, וראה בתוס' כאן שלדעת רבינו תם דין זה נלמד מ'בכרה לעצמו'). ויש מפרשים, שהוא רגל בפני עצמו לענין שצריך ללון בלילה שלאחריו בירושלים, ואסור לחזור לביתו מיד במוצאי יום טוב (תוס' כאן ובר"ה שם, וראה שם ביאור נוסף שהוא רגל בפני עצמו לגבי אבלות). ויש שפירש, שהוא רגל לעצמו לענין שאם היה פטור מלעלות לרגל ביום טוב ראשון [כגון שהיה חגיר] - אף שבחול המועד פטור מעולת ראייה ושלמי חגיגה, הואיל וימים אלו הם רק תשלומין ליום טוב ראשון [לדעת רבי יוחנן (הגיגה ט, א, ראה הלך ד"ה תשלומין)] - מכל מקום בשמיני עצרת חייב להביאם הואיל והוא רגל בפני עצמו [אולם אם הביאם בסוכות אינו חייב להביאם שוב בשמיני עצרת, אף שהוא רגל בפני עצמו] (רמב"ן סוכה מה, א ד"ה ולי נראה).

דין נוסף ששמיני עצרת נדון בפני עצמו הוא 'שיר לעצמו', שאומרים בו שיר שאינו עוסק בעניני גדול מתנות עניים כמו בשאר ימות החג (רש"י), ובמסכת סופרים מבואר, ששירו הוא 'למנצח על השמינית' (רש"י ר"ה ד, ב ד"ה פז"ר, אולם ראה רש"י כאן שכתב שלא התפרש לנו מה שירו). ויש סוברים, שבמסכת סופרים נתבאר רק השיר שאומרים בבית הכנסת ולא השיר שאומרים בבית המקדש (תוס' רבינו פרץ, וראה עוד בתוס'). ויש מפרשים, ש'שיר לעצמו' הוא שאומרים בו מזמור שלם, אבל בשאר ימות החג לא אומרים מזמור שלם (תוס' רא"ש: תוס' סוכה מה, א ד"ה רגל).

ויש שפירש, שהוא שיר בפני עצמו לענין זה שאם נדחה השיר של היום השביעי אין אומרים אותו בשמיני עצרת, והיינו שאם חל שבת בחול המועד סוכות, אומרים בו שיר של שבת והשיר שהיו אומרים לומר בשבת נדחה ליום ראשון, ושל ראשון לשני וכן הלאה, והשיר של יום שביעי נדחה לגמרי [כמבואר בגמ' בסוכה (נה, א)] (ריטב"א).

תְּשַׁלְּמוּיִן דְּרֵאשׁוֹן הוּא, ומוכח ששמיני עצרת טפל לסוכות (רש"י), ואף שהתשלומין הם רק לקרבן יחיד ולא לקרבן ציבור, וכאן אנו רוצים לחייבו פרישה בגלל קרבן הציבור שקרב בשמיני עצרת, מכל מקום שם קרבן אחד הוא (ריטב"א).

ובחגיגה (ט, א) נחלקו אמוראים האם עיקר החיוב של עולת ראייה ושלמי חגיגה הוא רק ביום טוב ראשון, ושאר הימים הם רק תשלומין ליום טוב ראשון, או שבכל יום מימי חול המועד יש חיוב בפני עצמו [ונפקא מינה כשהיה פטור מהקרבה ביום טוב ראשון], אולם גם הסובר שכל יום הוא חיוב בפני עצמו, מודה שעיקר החיוב הוא ביום טוב ראשון, ושאר הימים טפלים לו (שיח יצחק, אולם ראה גבורת ארי').

וְאֵימָא עֶצְרַת וְכוּ', הקדמה. ביום השמיני למילואים הקריב אהרן משלו פר [-עגל] לחטאת ואיל לעולה, והציבור הביאו שעיר